РЕШЕНИЕ НА СЪДА

3 декември 1996 година*

„Споразумение за сътрудничество между Европейската общност и Република Индия – Сътрудничество за развитие – Зачитане на правата на човека и демократичните принципи – Сътрудничество в областта на енергетиката, туризма, културата, контрола над злоупотребата с наркотици и защитата на интелектуалната собственост – Компетентност на Общността – Правно основание”

По дело C-268/94

Португалската република, за която се явяват проф. г-н Joã Mota de Campos, г-н Luis Fernandes, директор на правната служба на Европейските общности, генерална дирекция в Министерство на външните работи и г-жа Maria Luisa Duarte, правен съветник в същата служба, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в сградата на португалското посолство, 33 Allée Scheffer,

ищец,

подпомагана от

Гръцката република, за която се явяват г-жа Aikaterini Samoni-Rantou, помощник специален правен съветник в правната служба на Общността в Министерство на външните работи и г-н Georgios Karipsiadis, специален съветник в същата служба, в качеството на представители със съдебен адрес в Люксембург, в сградата на гръцкото посолство, 117 Val Sainte-Croix,

встъпила страна,

срещу

Съвета на Европейския съюз, за който се явяват г-н Jorge Monteiro и г-н António Tanca от неговата правна служба, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в кантората на г-н Bruno Eynard, директор на правната дирекция на Европейската инвестиционна банка, 100 Boulevard Konrad Adenauer,

ответник,

подпомаган от

Кралство Дания, за което се явява г-н Peter Biering, правен съветник в Министерство на външните работи, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург, в сградата на датското посолство, 4 Boulevard Royal,

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, за което се явява г-жа Lindsey Nicholl, от правния отдел на Министерство на финансите,

* Език на производството: португалски.

в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург, в сградата на британското посолство, 14 Boulevard Roosevelt,

Комисията на Европейските общности, за която се явяват г-жа Claire Bury и г-жа Ana Maria Vieira от нейната правна служба, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург, в кантората на г-н Carlos Gómez de la Cruz, от нейната правна служба на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

встъпили страни,

с предмет иск за отмяна на Решение 94/578/ЕО на Съвета от 18 юли 1994 г. относно сключването на Споразумение за сътрудничество между Европейската общност и Република Индия за партньорство и развитие (ОВ 1994 г., L 223, стр. 23),

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н G.F. Mancini, г-н J.C. Moitinho de Almeida, г-н J. L. Murray, и г-н L. Sevón, (докладчик), председатели на състав, г-н C.N. Kakouris, г-н P. J. G. Kapteyn, г-н C. Gulmann, г-н D. A. O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch, г-н P. Jann и г-н M. Wathelet, съдии,

генерален адвокат: г-н A. La Pergola,

секретар: г-н H. von Holstein, заместник-секретар,

като има предвид доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на страните, където за Португалската република се явяват проф. г-н João Mota de Campos и г-н Luis Fernandes, Гръцката република от г-жа Aikaterini Samoni-Rantou и г-н Georgios Karipsiadis, за Съвета от г-н Ramón Torrent, директор на правната му служба, в качеството на представител, г-н António Tanca и г-жа Isabel Lopes-Cardoso, от неговата правна служба, в качеството на представител, за Кралство Дания от г-н Peter Biering и за Комисията от г-жа Claire Bury и г-жа Ana Maria Alves Vieira, на съдебното заседание от 5 март 1996 г.

след като изслуша заключението на генералния адвокат в заседанието от 23 май 1996 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С искова молба подадена в секретариата на Съда на 26 септември 1994 г., Португалската република е подала иск на основание член 173 от Договора за ЕО за отмяна на Решение 94/578/ЕО на Съвета от 18 юли 1994 г. относно сключването на Споразумение за сътрудничество между Европейската

общност и Република Индия за партньорство и развитие (ОВ 1994 г., L 223, стр. 23, наричано по-нататък „оспореното решение”).

2. Оспореното решение се основава на член 113 и член 130ш от Договора за ЕО във връзка с първото изречение от член 228, параграф 2 и на член 228, параграф 3, първа алинея от Договора.

3. Оспореното решение е прието от Съвета с квалифицирано мнозинство след допитване до Европейския парламент. На заседанието, в хода на което е прието решението, Португалската република, в изявление, отразено в протокола, изразява несъгласие относно избора на правно основание.

4. Споразумението за сътрудничество между Европейската общност и Република Индия за партньорство и развитие (наричано по-нататък „Споразумението”) влиза в сила на 1 август 1994 г., (ОВ 1994 г., L 223, стр. 35).

5. Член 1, параграф 1 от Споразумението предвижда: „Зачитането на правата на човека и демократичните принципи е основата за сътрудничеството между договарящите страни и разпоредбите на настоящото Споразумение и то съставлява основен елемент от него.”

6. Член 1, параграф 2, първа алинея, предвижда, че; „Основната цел на това Споразумение е да засили и развие по пътя на диалог и партньорство многообразните аспекти на сътрудничеството между договарящите страни с цел постигане на по-тесни и модерни връзки.” Втората точка изброява елементите, около които се съсредоточава сътрудничеството.

7. Член 2 от Споразумението предвижда, че Общността и Индия си предоставят взаимен статут на най-облагодетелствана нация в рамките на търговията помежду си.

8. Член 3 от Споразумението съдържа разпоредби относно търговията и търговското сътрудничество, а член 4 се отнася за икономическото сътрудничество.

9. Членове 5 - 19 от Споразумението определят областите на сътрудничество, включително свързаните с енергетиката (член 7), интелектуалната собственост (член 10), туризма (член 13), информацията и културата (член 15) и контрола над злоупотребата с наркотици (член 19), които предвиждат следното:

„Член 7

Енергетика

Договарящите страни признават значението на енергийния отрасъл за икономическото и социално развитие и се задължават да ускорят сътрудничеството, свързано по-специално с генерирането, икономията и ефикасното използване на енергия. Подобреното сътрудничество включва

енергийно и неконвенционално енергийно планиране, включително слънчева енергия, както и разглеждане на последиците за околната среда.”

„Член 10

Интелектуална собственост

Договарящите страни се задължават да осигурят, доколкото техните закони, подзаконови актове и политики позволяват осигуряването на подходяща и ефективна защита на правата на интелектуална собственост, включително патенти, търговски или марки за услуги, авторско и сродни права, географски означения (включително марки за произход), промишлен дизайн и топография на интегрални схеми, като засилят тази защита, когато е желателно. Те се задължават също, когато е възможно, да улесняват достъпа до бази данни на организации за интелектуална собственост.”

„Член 13

Туризъм

Договарящите страни се споразумяват да допринасят за сътрудничеството в туризма, което се постига с конкретни мерки, включително:

а) обмен на информация и провеждане на проучвания;

б) програми за обучение;

в) насърчаване на инвестициите и съвместните предприятия.”

„Член 15

Информация и култура

Договарящите страни сътрудничат в областта на информацията и културата, както с цел подобряване на взаимното разбирателство и културата, така и за укрепване на културните връзки между двата региона. Сътрудничеството може да включва:

а) обмен на информация по въпроси от културен интерес;

б) подготвителни проучвания и техническо подпомагане за запазване на културното наследство;

в) сътрудничество в областта на медийната и аудиовизуална документация;

г) организиране на културни прояви и форми на обмен.”

„Член 19

Контрол над злоупотребата с наркотици

(1) Договарящите страни потвърждават своята решимост в съответствие със своите компетенции за увеличаване ефективността на политиките и мерките, за противодействие на доставката и разпространението на наркотични и психотропни вещества, както и за предотвратяване и снижаване злоупотребата с наркотици, като отчитат извършената в това отношение работа от международни органи.

(2) Сътрудничеството между страните включва следното:

а) обучение, просвета, насърчаване на здравословен начин на живот и рехабилитация на наркоманите, включително проекти за реинтеграцията им на работа и в обществото;

б) мерки за насърчаване на алтернативни стопански възможности;

в) техническа, финансова и административна помощ за проследяване на търговията с прекурсори, за превенцията, лечението и ограничаването на злоупотребата с наркотици;

г) обмен на цялата относима информация, включително свързана с прането на пари.”

10. По силата на член 24, параграф 1 договарящите страни могат по взаимно съгласие да разширят Споразумението, за да засилят сътрудничеството и да го разширят в определени отрасли или дейности посредством споразумения. Член 24, параграф 2 предвижда, че в рамките на Споразумението всяка от договарящите страни може да прави предложения за разширяване обхвата на сътрудничеството, като отчита натрупания при прилагането му опит.

11. Член 25 от Споразумението предвижда, че при спазване на съответните разпоредби на Договорите за създаване на Европейските общности нито Споразумението, нито пък някое действие, извършено съобразно него, може по някакъв начин да се отрази върху правомощията на държавите-членки на общностите да предприемат двустранни действия в отношенията си с Индия в рамките на икономическото сътрудничество или да сключват, когато е уместно, нови споразумения за икономическо сътрудничество с Индия.

12. С Определение от 14 февруари 1995 г., председателят на Съда дава разрешение на Гръцката република да встъпи в подкрепа относно исканите от Португалската република форми на решение. С три определения от 14 март 1995 г., Председателят на съда дава разрешение на Кралство Дания, Обединеното кралство и Комисията да встъпят в подкрепа на исканите от съвета форми на решение. С писмо от 7 юни 1995 г., обаче правителството на Обединеното кралство уведомява Съда, че не възнамерява да представи изявление в качеството си на встъпила страна.

13. В иска си португалското правителство оспорва редовността на правното основание за компетентността на Общността и съответната процедура за

сключване от нейна страна на Споразумението. То счита, че правното основание на оспореното решение не предоставя на Общността необходимите правомощия за сключване на Споразумението, що се отнася най-напред до разпоредбата от него, свързана с правата на човека и, на второ място, разпоредбите относно различните конкретни области на сътрудничество. Правителството счита, че е следвало да има позоваване и на член 235 от Договора, както и на участието на всички държави-членки в сключването на Споразумението.

Зачитане на правата на човека и демократичните принципи

14. Най-напред следва да бъде разгледан аргумента на португалското правителство, че член 1, параграф 1 от Споразумението изисква позоваване на член 235 от Договора като правно основание за оспореното решение.

15. Португалското правителство изтъква преди всичко, че член 235 от Договора за ЕИО предоставя на Общността необходимото правно основание за включване на разпоредба във връзка с правата на човека в споразуменията за сътрудничество, сключени преди влизането в сила на Договора за Европейски съюз.

16. На следващо място то счита, че подреждането на зачитането на правата на човека сред общите принципи, чието спазване е задължително в правния ред на Общността не оправдава извода, че Общността е компетентна да приема мерки в тази област, независимо дали вътрешни или външни. Освен това според португалското правителство упоменаването на основните права в преамбюла на Единния европейски акт и в преамбюла, както и в някои членове от Договора за Европейски съюз е „с програмна цел"; те определят обща цел, но не предоставят на Общността конкретни правомощия за действие.

17. По сходен начин според португалското правителство член 130ф, параграф 2 от Договора за ЕО само закрепва една обща цел. В резултат от това, твърди то, член 130ш съставлява достатъчно правно основание за сключването на споразумение за сътрудничество, но само доколкото зачитането на правата на човека се утвърждава единствено като обща цел на такова споразумение. Споразумението, сключено с Индия обаче, отива по-далеч, тъй като в член 1, параграф 1 посочва, че „Зачитането на правата на човека (…) съставлява основен елемент" от Споразумението. То не конкретизира последиците от тази специална характеристика, която все пак предполага, че Общността може да предприеме някои действия, които да се основават единствено на член 235 от Договора.

18. Съветът, подкрепян от датското правителство и Комисията, счита, че член 1, параграф 1 от Споразумението е необходима принадлежност на изискването, включено в член 130ш, параграф 2. Тъй като посоченото изискване е основен елемент от политиката за развитие, логично е то да бъде упоменато и в Споразумението.

19. В допълнение Съветът и страните, които го подкрепят, твърдят, че подобна разпоредба в споразумение за сътрудничество дава възможност на Общността, при наличие на тежки злоупотреби с правата на човека от другата договаряща страна, да спре прилагането му заради нарушаването на основна разпоредба. В тази връзка страните се позовават на член 60 от Виенската конвенция за правото на договорите.

20. Датското правителство добавя, че член 235 би съставлявал точното правно основание, ако Общността реши да сключи специално споразумение с трета държава, чиято основна цел е да гарантира правата на човека. Това обаче не е предметът на споразумението, сключено с Индия. То счита, че член 1, параграф 1 от Споразумението е включен единствено с цел да се даде възможност за прилагането на останалите разпоредби от него.

21. Следва като предварително положение да се има предвид постоянната позиция на Съда, че позоваването на член 235 като правно основание за мярка е единствено оправдано, когато никоя друга разпоредба от Договора не предоставя на институциите на Общността необходимите правомощия за приемането ѝ (вж., *inter alia,* Решения по дело 45/86 Комисия/Съвет от 26 март 1987 г., Recueil, стр. 1493, точка 13 и Решение по дело C-271/94 Парламент/Съвет от 26 март 1996 г., Recueil, стр. I-1689, точка 13).

22. Предвид организацията на правомощията на Общността изборът на правно основание за дадена мярка трябва да се основава на обективни фактори, които са годни за съдебен преглед. Те включват по-специално целта и съдържанието на мярката (вж., по-специално Решения по дело C-300/89 Комисия/Съвет от 11 юни 1991 г., Recueil, стр. I-2867, точка 10 и дело C-84/94 Обединено кралство/Съвет от 12 ноември 1996 г., Recueil, стр. I-5755, точка 25).

23. Като обявява, че „Политиката на Общността (…) допринася за постигането на общата цел за развитие и укрепване на демокрацията и върховенството на закона, както и тази за зачитане правата на човека и основните свободи", член 130щ, параграф 2 изисква Общността да съобразява целта, свързана със зачитането на правата на човека, когато приема мерки в областта на сътрудничеството за развитие.

24. Освен това член 1, параграф 1 от Споразумението предвижда, че зачитането на правата на човека и демократичните принципи „съставлява основен елемент" от него, не оправдава извода, че тази разпоредба надхвърля целта, упомената в член 130щ, параграф 2 от Договора. Самата формулировка на тази разпоредба показва значението, което следва да се отдаде на зачитането на правата на човека и демократичните принципи, за да може, наред с други неща, политиката за сътрудничество за развитие да отговаря на изискването за зачитане на тези права и принципи.

25. По-нататък, както изтъква генералният адвокат в точка 27 от своето заключение, значението на правата на човека в контекста на сътрудничеството за развитие, е подчертано в редица декларации и документи на държавите-членки и институциите на Общността, които са

съставени още преди влизането в сила на Договора за Европейски съюз и следователно на дял XVII на Договора за ЕО.

26. По отношение на аргумента на португалското правителство, че описването на зачитането на правата на човека като основен елемент в областта на сътрудничеството предполага специфични начини на действие, следва най-напред да се каже, че приспособяването на политиката за сътрудничество към зачитането на правата на човека по необходимост води до установяване на известна връзка между тези въпроси, по силата на която единият от тях се подчинява на другия.

27. По-специално следва да се има предвид, че разпоредба като член 1, параграф 1 от Споразумението може да бъде наред с други неща и важен фактор за упражняването на правото да се поиска спиране или прекратяване на споразумение за сътрудничество за развитие, когато третата държава е нарушила правата на човека.

28. Освен това член 1 от Споразумението, озаглавен „Основание и цели” и формулировката на параграф 1 от него потвърждават, че въпросът за зачитането на правата на човека и демократичните принципи не е специфична област на сътрудничество, предвидена в него.

29. Ето защо следва да се приеме във връзка с член 1, параграф 1 от Споразумението, че оспореното решение е възможно редовно да се основава на член 130ш.

Разпоредби от Споразумението по определени въпроси на сътрудничеството

30. Португалското правителство твърди, че обхватът на някои от разпоредбите на Споразумението, свързани със специфични въпроси , попадащи в сферата на сътрудничеството, е такъв, че правното основание на оспореното решение е недостатъчно.

31. По негово твърдение тълкуването на дял XVII на Договора за ЕО, озаглавен „Сътрудничество за развитие”, трябва специално да обърне внимание на факта, че в сферата на сътрудничеството за развитие компетенциите на Общността и държавите-членки са взаимно допълващи се. Споразумението за сътрудничество не може да се основава единствено на член 130ш, независимо от конкретните въпроси на уредба в него и естеството на договорните задължения, които установява. Този член съставлява подходящо и достатъчно основание само за споразуменията за сътрудничество, чиито разпоредби остават в границите на правомощията за действие на Общността, определени изрично или не. Ако поради това даден въпрос, включен в споразумение за сътрудничество, попада в обхвата на собствената компетентност на държавите-членки, тяхното участие при сключването му ще бъде необходимо. В този случай същото важи и относно разпоредбите, свързани с интелектуалната собственост и контрола над злоупотребата с наркотици. По време на изслушването португалското правителство упоменава, че сътрудничеството в областта на туризма и

културата също изисква участие на държавите-членки при сключване на Споразумението.

32. Според португалското правителство разпоредбата в Споразумението, свързана с енергетиката, изисква позоваване на член 235 от Договора, тъй като, макар този въпрос да е сред целите на Общността, Договорът за ЕО не съдържа конкретна разпоредба относно начина на действие.

33. За разлика от това Съветът счита, че правилно е приложил съдебната практика, съгласно която мерките, явяващи се свързани с основната цел на акта, в който се съдържат, следва да се основават на разпоредбата или разпоредбите, относими към тази цел и не изискват самостоятелно правно основание. При настоящите обстоятелства единствено търговският аспект на Споразумението намира израз в ангажименти, чиито обхват и роля в системата на Споразумението изискват позоваването на конкретно правно основание, а именно член 113.

34. Комисията, която поддържа аргументите на Съвета, упоменава, че по нейно мнение компетентността на Общността в сферата на политиката за сътрудничество за развитие по въпроса за външните отношения произтича от член 130ц, а не от 130ш.

35. Аргументите на португалското правителство повдигат въпроса относно това доколко споразумение, сключено между Общността и трета държава, прието въз основа на член 130ш, би могло да съдържа разпоредби по конкретни въпроси без да има потребност от позоваване на други правни основания или пък да се стига всъщност до участие на държавите-членки по време на сключването му.

36. Най-напред следва да се отбележи, че от дял XVII на Договора и по-специално член 130ф, параграф 1, 130ц, параграф 1, 130ч и 130ш, че от друга страна Общността има конкретна компетентност да сключва споразумение с трети държави в сферата на сътрудничеството за развитие, и че от друга страна, тази компетентност не е изключителна, а взаимно се допълва с тази на държавите-членки.

37. За да може дадено споразумение да се квалифицира като споразумение за сътрудничество за развитие по смисъла на член 130ш от Договора, то трябва да преследва целите, упоменати в член 130ф. Член 130ф, параграф 1 по-специално изяснява, че това са обширни цели в смисъл, че по отношение на мерките необходими за постигането им следва да е възможно да се отнасят до набор от конкретни въпроси. Това по-специално е така в случая на споразумение, установяващо рамките за подобно сътрудничество.

38. При това положение изискването споразумение за сътрудничество за развитие между Общността и трета държава да се основава на друга разпоредба и на член 130ш, а също и да бъде сключено от държавите-членки, ако засяга конкретен въпрос, на практика ще представлява лишаване от смисъл на компетентността и процедурата, предписани в член 130ш.

39. Ето защо следва да се приеме, че разпоредбите в споразумение за сътрудничество за развитие относно различни конкретни въпроси не могат да променят характеристиката му, която следва да се определи предвид на основната му цел, а не с оглед на отделни клаузи, при положение че те не налагат толкова обширни задължения във връзка с конкретните въпроси, че тези задължения фактически да представляват цели, различни от тези на сътрудничеството за развитие (вж., по-специално Становище 1/78 от 4 октомври 1979 г., Recueil, стр. 2871, точка 56).

40. С оглед на тези съображения, целите на Споразумението и общата система на въпросните разпоредби най-напред следва да се разгледат в рамките на упоменатия случай.

41. Съгласно член 1, параграф 2, първа алинея, основна цел на Споразумението е да засили и развие различните аспекти на сътрудничеството между договарящите страни. Член 1, параграф 2, втора алинея, и преамбюлът на Споразумението подчертават, *inter alia*, най-напред изграждането на връзки между договарящите страни в областите от общ интерес и, на второ, необходимостта от подкрепа на усилията за развитие на Индия. Втората алинея подчертава най-вече развитието на икономическото сътрудничество.

42. Докато член 2 - 4 от Споразумението засягат най-общо търговските отношения и икономическото сътрудничество между договарящите страни, членове 5 - 15 и 17 - 19 съдържат разпоредби по специфични въпроси, по-голямата част от които обаче са свързани с икономическото сътрудничество.

43. Член 16 от Споразумението урежда сътрудничеството за развитие по принцип. Според член 16, параграф 1 Общността „е готова да засили своето сътрудничество и да утвърди неговата ефективност, за да допринесе за усилията на Индия за постигане на устойчиво икономическо развитие и обществен напредък на нейния народ посредством конкретни предложения и програми". По-нататък същата алинея продължава: „Подкрепата от Общността ще бъде в съответствие с нейните политики, регламенти и в рамките на наличните финансови средства за сътрудничество, като ще се предоставя в съответствие с изработена за целта развойна стратегия." Член 16, параграф 2 предвижда *inter alia* , че „Проектите и програмите ще бъдат насочени към по-бедните части от населението."

44. Така направеният преглед показва, че предвижданото в Споразумението сътрудничество е конкретизирано по начин, който специално отчита потребностите на развиваща се държава и, следователно, наред с други неща, допринася за по-успешното преследване на целите, упоменати в член 130ф, параграф 1 от Договора.

45. По отношение на разпоредбите на Споразумението, които засягат определени въпроси, те очертават рамката на сътрудничеството между договарящите страни. Разгледани в цялост, те се ограничават до определяне областите на сътрудничество, някои от аспектите му и различни действия, на които се придава особено значение. Тези разпоредби обаче не съдържат

никакво конкретно предписание относно начина, по който сътрудничеството във всяка конкретно предвидена област следва да се осъществява.

46. Това съображение се потвърждава от факта, че някои от разпоредбите на Споразумението предвиждат разширяване и установяване на сътрудничество с други мерки. Например член 22, параграф 2, пета алинея, предвижда че съвместната комисия, предвидена в него, също има за задача да осигурява надлежното функциониране на секторните споразумения, които са или могат да бъдат сключени между Общността и Индия. Съгласно член 24, параграф 1 има сходна възможност сътрудничеството да се развива и разширява посредством споразумения за отделни отрасли или дейности. Освен това съгласно член 24, параграф 2 всяка от договарящите страни може в рамките на Споразумението да прави предложения за разширяване обхвата на сътрудничеството. И накрая член 25 упоменава, че нито Споразумението, нито някое действие, извършено съгласно него не може по никакъв начин да повлияе върху правомощията на държавите-членки да предприемат двустранни действия с Индия в рамките на икономическото сътрудничество или да сключват, когато е уместно, нови споразумения за икономическо сътрудничество с тази държава.

47. Самото включване на разпоредби за сътрудничество в определена област невинаги имплицитно включва общо правомощие като определяне на основанието за компетентност да се предприеме някакъв вид действие за сътрудничество в тази област. Ето защо то не предопределя разпределянето на сферите на компетентност между Общността и държавите-членки или пък правното основание на актовете на Общността за осъществяване на сътрудничеството в тази област.

48. За да провери дали този анализ е достоверен, Съдът трябва да разгледа по-подробно целта и съдържанието на всяка от разпоредбите, оспорени от португалското правителство.

Енергетика, туризъм и култура

49. Португалското правителство твърди, че член 7 от Споразумението, свързан с енергетиката, съставлява основание за последващото приемане на специфични мерки, по-специално законодателни, за да се изпълнят целите и да се приведат в действие ангажиментите, упоменати в Споразумението. Разпоредбите на този член не представляват вторични клаузи или прости декларации относно намерения, направени от договарящите страни. Член 7 предвижда висока степен на сътрудничество в области като неконвенционалната енергетика. В отсъствието на конкретни правомощия за действие в тази област ищецът счита, че Общността е следвало да се позове на член 235 от Договора.

50. По отношение на член 13 от Договора, португалското правителство посочва, че същинската му формулировка предвижда конкретни мерки, по-специално – програми за обучение. То поддържа, че член 126, параграф 3 и 127, параграф 3 от Договора за ЕО изясняват, че Общността не е

оправомощена да сключва самостоятелно споразумение в областта на туризма.

51. По отношение на културата правителството ищец отбелязва най-напред, че член 128 от Договора за ЕО има за цел единствено да насърчава сътрудничеството между държавите-членки и, при необходимост, да подкрепя и допълва техните действия в определени области. Следователно става въпрос за компетентност на Общността, която ясно е подчинена на целта за координация на културните политики, определени от всяка държава-членка в сферата на нейните компетенции. Твърди се, че член 128, параграф 3 упоменава необходимостта да се засили сътрудничеството между Общността, държавите-членки и трети държави, но тази разпоредба не предоставя на Общността външна компетентност. Португалското правителство подчертава че дори да бъде призната подобна компетентност, мерки могат да се вземат единствено от Съвета с единодушие и след процедура по съвместно вземане на решение. То прави извода, че включването на разпоредби, свързани с културата, в споразуменията за сътрудничество изисква поне позоваване на член 235 от Договора и прибягването до съвместно споразумение.

52. Съветът и Комисията считат, че разпоредбите на Споразумението, свързани с областите на енергетиката, туризма и културата са вторични спрямо основните цели на Споразумението. Ето защо тези разпоредби не касаят цели, отделими от тези на сътрудничеството за развитие , и са освен това най-вече декларативни по своето естество. Съветът добавя, че член 7 от Споразумението не предвижда висока степен на сътрудничество в областта на неконвенционалната енергетика, а само я упоменава като област, в която сътрудничеството е възможно.

53. С оглед на тези съображения следва най-напред да се отбележи, че португалското правителство не отрича, че разпоредбите на Споразумението, свързани с областите на енергетиката, туризма и културата, преследват целите, упоменати в член 130ф.

54. При определяне обхвата на членове 7, 13 и 15 от Споразумението прегледът, направен в точки 45 - 47 от настоящото решение относно общата система на разпоредбите по Споразумението във връзка със специфични въпроси следва да бъде взет предвид. Анализът на формулировката на членове 7, 13 и 15 води до извода, че тези разпоредби установяват рамката за сътрудничество по въпросите, които се уреждат в тях. Задълженията, въведени с въпросните разпоредби в областта на енергетиката, туризма и културата, са задължения за предприемане на действия, които не представляват цели, различни от тези на сътрудничеството за развитие.

55. От гледна точка на включването в Споразумението на членове 7, 13 и 15, след като обхватът им бе изяснен по-горе, трябва да се направи изводът, че е било възможно оспореното решение да е редовно прието въз основа на член 130ш от Договора.

Контрол над злоупотребата с наркотици

56. Португалското правителство счита, че член 19 от Споразумението съдържа конкретен реципрочен ангажимент по въпроса за контрол над злоупотребата с наркотици. Този въпрос обаче принадлежи към сферата на сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи (вж. член К.1, точки 4 и 9 от Договора за ЕС). По негово мнение Договорът за ЕС само потвърждава предходната практика в Общността, според която компетентността е поверена на самите държави-членки.

57. Според ищеца член 129 от Договора за ЕО, който предвижда, че в сферата на общественото здравеопазване Общността може да предприема действия за предотвратяване на наркотичната зависимост, не съставлява правно основание, даващо възможност на Общността да поеме определени правомощия за вземането на решение; действията на Общността следва да се ограничават до насърчителни мерки или до приемането на препоръки.

58. Съветът от своя страна се позовава на съществуването на няколко акта на Общността, които пряк или непряко се отнасят до контрола над наркотичната зависимост и които са приети без да се оспорва правното им основание. Тъй като тези актове уреждат различни аспекти от контрола над злоупотребата с наркотици, Общността притежава, по силата на принципа за паралелните компетенции, същата компетентност по външни въпроси.

59. Комисията счита, че действията на Общността в областта на контрола над злоупотребата с наркотици също имат за цел да допринесат за икономическото и социално развитие в Индия и поддържа, че контролът над злоупотребата с наркотици е неразделна част от помощта за развитие на Общността. В тази връзка тя упоменава Регламент (ЕИО) № 443/92 на Съвета от 25 февруари 1992 г.,за финансовото и техническо подпомагане и икономическо сътрудничество с развиващите се страни в Азия и Латинска Америка (ОВ 1992 г., L 52, стр. 1), който съдържа разпоредба, упоменаваща, че борбата с наркотиците попада в обхвата на сътрудничеството за развитие с тези държави.

60. Следва да се приеме най-напред, че контролът над злоупотребата с наркотици не може сам по себе си да се изключи от мерките, необходими за постигането на целите, упоменати в член 130ф, тъй като производството на наркотични вещества, злоупотребата с наркотици и свързаните с тях дейност могат да съставляват сериозни препятствия за икономическото и обществено развитие.

61. След това следва да се разгледа дали член 19 от Споразумението остава в граници, които не изискват прибягването до компетентност и правно основание конкретно за сферата на контрола над злоупотребата с наркотици.

62. В това отношение следва да се отбележи, че текстът на член 19, параграф 1 не съдържа нищо повече от декларация относно намерението за сътрудничество в областта на контрола над злоупотребата с наркотици. Освен това той посочва, че договарящите страни следва да действат в съответствие със своите компетенции.

63. Член 19, параграф 2 от Споразумението определя същността на това сътрудничество като посочва действията, които то включва. От прегледа на тези действия става ясно, че могат да представляват мерки, попадащи в сферата на целите на сътрудничеството за развитие . Обучението, просветата, лечението и рехабилитацията на наркоманите, както и действията, имащи за цел да насърчат създаването на алтернативни стопански възможности, упоменати в букви а) и б), могат да се свържат със социалните и стопански цели, преследвани от сътрудничеството за развитие . Техническата, финансова и административна помощ за предотвратяването, лечението и ограничаването на злоупотребата с наркотици, предвидена в буква в) от същия параграф, може да се приравни на тези действия.

64. Помощта за проследяването на търговията с прекурсори, предвидена в член 19, параграф 2, буква в) може, както посочва генералният адвокат в точка 61 от своето заключение, да съставлява част от целите, определени в член 130ф, доколкото това представлява принос на Общността към усилията на другата договаряща страна за борба с трафика на наркотици.

65. По отношение на член 19, параграф 2, буква г), представителят на Съвета заявява по време на изслушването, че тази разпоредба не се отнася до индивидуални видове сведения, като например свързаните с конкретни лица, банкови сметки или сделки, а само обща информация, отнасяща се до проблеми във връзка с прането на пари.

66. Всъщност единствено доколкото този обмен на информация представлява някакъв принос, който е тясно свързан с другите мерки, предвидени по член 19, буква г може да попадне сред действията, попадащи в полето на сътрудничеството за развитие . Това стеснително тълкуване се потвърждава от действителната формулировка на разпоредбата, която ограничава обхвата ѝ до „относимата” информация. В тази връзка член 19, параграф 1 изрично се позовава на съответните компетенции на договарящите страни, и по-специално във връзка с Общността на нейната компетентност в сферата на контрола над злоупотребата с наркотици.

67. И накрая трябва да се приеме, както вече беше изтъкнато в точки 45 - 47 от настоящото решение по отношение на общата система на разпоредбите, свързани със специфични въпроси, че дори разпоредбите относно действията, посочени в член 19, параграф 2 от Споразумението да не могат да се считат за общо оправомощаване за тяхното изпълнение предвид на тяхната формулировка и контекст.

68. С оглед на така определения обхват на член 19 от Споразумението трябва да се направи изводът, че тази разпоредба не изисква участие на държавите-членки при сключването на Споразумението.

Интелектуална собственост

69. По отношение на член 10 от Споразумението, португалското правителство поддържа, че от Становище 1/94 от 15 ноември 1994 г.,

Recueil, стр. I-5267) е ясно, че защитата на интелектуалната собственост е област, в която Общността не притежава изключителна компетентност.

70. Португалското правителство е направило извода, че в съответствие с принципа за паралелните компетенции членове 113 и 130ф от Договора са недостатъчни да предоставят на Общността необходимите правомощия за изпълнение на договорното задължение, поето от нея в съответствие с член 10 от Споразумението.

71. Съветът поддържа, че липсата на изключителна компетентност на Общността не означава, че тя при никакви обстоятелства не може да сключва собствени споразумения, които да съдържат разпоредби, засягащи тази област. Той счита, че Общността е имала правомощието да сключи Споразумението без участието на държавите-членки, тъй като клаузата в него относно интелектуалната собственост е с ограничен обхват и включва значителни задължения само от страна на Индия.

72. Ето защо следва да се разгледа дали член 10 от Споразумението може да бъде с правно основание посоченото в оспореното решение, а именно членове 113 и 130ф от Договора.

73. Следва най-напред да се отбележи, че подобрената защита на правата на интелектуална собственост, която се цели от член 10, всъщност допринася за постигане на целта по член 130ф, параграф 1 за лекото и постепенно интегриране на развиващите се страни в световната икономика.

74. На второ място, изречение първо на член 10 единствено предвижда, че договарящите страни се задължават да осигурят, доколкото законите, подзаконовите актове и политиките им позволяват предоставянето на подходяща и ефективна защита на правата на интелектуална собственост, да укрепят същата, когато е необходимо.

75. Последното изречение на член 10 предвижда, че договарящите страни „също се задължават, когато това е възможно, да улесняват достъпа до базите данни на организациите за интелектуална собственост". Задължението, създадено с тази разпоредба, е съвсем ограничено по обхват и вторично по естеството си, дори във връзка със същността на защитата на интелектуалната собственост.

76. При тези обстоятелства трябва да се направи изводът, че обхватът на задълженията, породени от член 10 от Споразумението не е такъв, че те да съставляват цели, различни от тези на сътрудничеството за развитие . Следователно член 130ш от Договора е достатъчно основание за включването на член 10 в Споразумението

77. Освен това, По отношение на връзката на член 10 от Споразумението с търговската политика, достатъчно е да се изтъкне, че Общността има право да включва във външните споразумения, иначе попадащи извън обхвата на член 113, вторични разпоредби относно организирането на чисто консултативни процедури или пък клаузи, изискващи от другата страна да

повиши нивото на закрила на интелектуалната собственост (вж., по-специално Становище 1/94, цитирано по-горе, точка 68).

Търговска политика

78. Португалското правителство твърди, че член 113 от Договора е излишен като правно основание за сключването на Споразумението. В подкрепа на това твърдение то поддържа, че член 130ш съставлява достатъчно основание за разпоредбите в Споразумението относно търговската политика, тъй като основната цел на това Споразумение е сътрудничеството за развитие , а Общността притежава конкретни правомощия за действие в сферата на общата търговска политика.

79. В това отношение е достатъчно да се отбележи, че дори аргументът на португалското правителство да бе основателен, сключването на Споразумението във всеки случай би задължило Съвета да действа с квалифицирано мнозинство, а с Парламента да се направи допитване в съответствие с изречение първо от член 228, параграф 2 и член 228, параграф 3, първа алинея. Твърдението на португалското правителство е поради това чисто формално по съдържание, тъй като дори ако член 113 от Договора да е излишен като правно основание за сключването на Споразумението, този факт не може да се отрази на определението съдържание на оспореното Споразумение (вж. по-специално Решения по дело 45/86 Комисия/Съвет, цитирано по-горе, точка 12 и Дело 131/86 Обединено кралство/Съвет от 23 февруари 1988 г., Recueil, стр. 905, точка 11).

80. От упоменатите по-горе съображения следва, че искането следва да се отхвърли.

По съдебните разноски

81. По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Съветът е поискал Португалската република да бъде осъдена да заплати разноските. Тъй като ищецът не печели делото, следва да му бъде възложено заплащането на разноските. По смисъла на член 69, параграф 4, първа алинея от Процедурния правилник Кралство Дания, Гръцката република, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Комисията на Европейските общности, които са встъпили в делото, понасят направените от тях съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Отхвърля иска.

2. Осъжда Португалската република да заплати съдебните разноски.

3. Осъжда Кралство Дания, Гръцката република, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия и Комисията на Европейските общности да заплатят направените от тях съдебни разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 3 декември 1996 година.

Подписи